

Abu uit Sierra Leone

Een paar maanden geleden staat Abu* met zijn koffers bij Goedwerk op de stoep. 'Ik ben klaar om te gaan', zegt hij. Abu is vanuit Groningen naar Amsterdam gekomen om te praten over zijn terugkeerwens. Na twintig jaar een zwaar bestaan te hebben geleefd in Nederland, is Abu nu vastbesloten om zo snel mogelijk terug te keren naar zijn geboorteland, Sierra Leone. De afgelopen maanden heeft Abu hard gewerkt om zijn terugkeer te organiseren. Het was een bewogen traject met veel ups en downs: van het zoeken naar een geschikte opvangplek tot het last-minute verpaatsen van zijn vlucht. In dit verhaal lees je hoe dat traject eruit zag en hoe het nu met Abu is.

Abu komt in juni 2022 naar het kantoor van Goedwerk. Met al zijn koffers is hij vanuit Groningen gekomen om met ons te praten over zijn plannen om terug te keren naar Sierra Leone. Abu vertelt ons uitgebreid zijn levensverhaal. Abu was 17 toen hij vluchtte uit Sierra Leone en in Nederland terecht kwam. 21 jaar lang verblijft hij op verschillende plekken in Nederland, o.a. in Groningen, Rotterdam en Heemskerk. Hij vertelt dat het moeilijk was voor hem om een bestaan op te bouwen. Nadat zijn asiel wordt ingewilligd krijgt Abu een tijdelijke verblijfsvergunning. Door het verbeteren van de situatie in Sierra Leone wordt de verblijfsvergunning van Abu niet omgezet naar onbepaalde tijd. Na al die tijd in Nederland zou Sierra Leone veilig genoeg zijn om terug te keren, maar zo voelt Abu dit absoluut niet. Hij heeft ervoor gekozen om in eerste instantie in Nederland te blijven, maar het is moeilijk voor Abu om een goed leven te leiden zonder verblijfsrecht. Abu is dan ook bekend bij verschillende hulpverleningsorganisaties in Nederland. Zo heeft hij onder andere meerdere jaren in de LVV in Rotterdam verbleven. Toendertijd was het heel lastig voor Abu om een realistisch beeld over zijn toekomst te schetsen. De voorgaande jaren op straat en veelvuldig middelengebruik hebben een impact gehad op Abu zijn fysieke en mentale gezondheid. Er zijn dan ook meerdere pogingen ondernomen om op basis van een artikel 64 uitstel van vertrek te realiseren. Na zijn tijd in Rotterdam is Abu weer naar Groningen afgereisd, maar ook daar stapelen de problemen zich op. Abu vertelt: 'Ik wil niet elke keer de angst hebben om op straat te moeten slapen'. Door het vele rondzwerven, de stress, maar ook het ouder worden, begint hij langzaam na te denken over hoe in leven in Sierra Leone eruit zou zien.

Abu is tijdens ons eerste gesprek al klaar om te vertrekken. Toch moeten er nog veel stappen worden doorlopen om de terugkeer goed voor Abu te kunnen organiseren. Een prioriteit voor Abu is het regelen van onderdak om in een rustige omgeving aan zijn terugkeer te werken. Deze plek vindt hij in de VBL in Ter Apel, waar hij zich na het gesprek bij Goedwerk meldt. Samen met een betrokken regievoerder van DT&V en de collega's van Goedwerk maakt Abu een plan waarvan hij overtuigd is. Hij vertelt ons aan de telefoon: 'Ik ben zo blij dat ik op een rustige plek kan werken aan mijn toekomst. Ik droom ervan om weer iets moois te maken van mijn leven en een goed bestaan op te bouwen.' De collega's van Goedwerk zijn blij dat te horen: De eerste stap is gezet.

Plannen maken: een huisje en een eigen bedrijf

Abu heeft geen documenten uit Sierra Leone waarmee hij gemakkelijk een laissez-passer (LP) kan aanvragen. Toch is Abu er zeker van dat de ambassade hem zal erkennen als burger van Sierra Leone. Vanuit de VBL reist Abu naar Brussel en het lukt hem om een toezegging te krijgen voor de LP. Abu is ontzettend opgelucht. Hij belt ons vaak: 'Kan ik al gaan? Ik heb nu mijn LP!' De collega's van Goedwerk hebben contact met de ERSO-partner van VluchtelingenWerk waarmee Goedwerk samenwerkt om Abu bij te staan in Sierra Leone. Abu belt meerdere keren met de lokale partner en vertelt over zijn plannen voor als hij terug is. Abu wil op de grond van zijn vader een nieuw huisje bouwen. Met de in-kind bijdrage kan

*Naam is gefingeerd

Abu bouwmaterialen kopen om het huisje te bouwen. Ook wil Abu graag een bedrijf starten om in zijn eigen levensonderhoud te kunnen voorzien. Abu heeft in Nederland lang gewerkt als automonteur, hij vertelt: “Hier ligt mijn passie, en dit is het werk wat ik wil doen als ik in Sierra Leone ben.”

De kosten voor het plan van Abu komen wat hoger uit dan de in-kind bijdrage. Daarom stelt Goedwerk een bijzonder verzoek op en biedt dit aan aan de partijen waar Abu in beeld is geweest. Dit betreft de Gemeente Rotterdam, DT&V en INLIA in Groningen. De partijen willen allen graag meedenken en zijn betrokken bij Abu. Met hun hulp kan Abu een goede start maken in Sierra Leone.

Klaar om te gaan!

Nu de meeste drempels lijken te zijn weggenomen kan er een vlucht worden geboekt. Naarmate de vluchtdatum nadert laat Abu steeds vaker van zich horen. De collega's van Goedwerk videobellen dan ook regelmatig met hem. Hij vertelt dan: “Ik ben zenuwachtig, maar ook klaar om te vertrekken. Kijk! Mijn koffers zijn al helemaal ingepakt!” Ondertussen heeft Abu geregeld dat kennissen hem komen ophalen van het vliegveld in Freetown, zowel alles is geregeld nu. Helaas gaat halsoverkop het geplande vertrek van Abu niet door. Door onvoorziene omstandigheden moet er een nieuwe vlucht worden geboekt door IOM. De collega's van Goedwerk bellen Abu op en proberen hem gerust te stellen. Abu vindt het heel jammer, maar heeft houvast aan het feit dat de nieuwe vlucht voor volgende week gepland staat.

Op donderdag 22 september is dan eindelijk de dag van vertrek gekomen voor Abu. De collega's van Goedwerk zijn op Schiphol om Abu te ontvangen. Hij is met de taxi vanuit Ter Apel naar het vliegveld gekomen en heeft twee koffers bij zich. Zijn handbagage heeft hij gevuld met suiker en rijst. ‘Ik kan niet met lege handen aankomen in Sierra Leone!’. Omdat we nog wat tijd hebben voordat Abu kan inchecken vertelt hij over het moment waar hij het meeste naar uitzielt: het weerzien met zijn moeder. ‘Ik zal jullie bellen als ik met haar ben!’. We ondertekenen nog de nodige formulieren en gaan richting de IOM balie, waar Abu zijn LP ontvangt. De IOM medewerker begeleidt Abu verder richting de incheckbalie. Voor de collega's van Goedwerk is dat het moment om afscheid te nemen. Er wordt nog een laatste foto samen genomen, waar Abu met een mooie glimlach op staat. Met een laatste zwaai wensen we hem alle goeds in Sierra Leone.

Op de dag na het vertrek wordt de casemanager door Abu gebeld. Hij vertelt dat hij goed is aangekomen en dat het fijn is om weer thuis te zijn. Hij voegt eraan toe: “Na er lang naartoe te hebben geleefd kan ik eindelijk beginnen met het opbouwen van een toekomst in Sierra Leone.” De collega's van Goedwerk hebben er vertrouwen in dat dit helemaal goed gaat komen!

*Naam is gefingeerd

We willen de collega's van Gemeente Rotterdam, DT&V, INLIA VluchtelingenWerk bedanken voor de fijne samenwerking om het terugkeertraject van Abu in goede banen te leiden.